

Krpeljni meningoencefalitis (KME)

Krpeljni meningoencefalitis (KME) virusna je bolest koju uzrokuje virus krpeljnog meningoencefalitisa iz roda Flavivirus. Prenosi se ubodom zaraženog krpelja, najčešće vrste *Ixodes ricinus*, najrasprostranjenija vrsta krpelja na području Hrvatske.

U Hrvatskoj se bolest najčešće javlja sezonski, ponajprije od proljeća do kasne jeseni, kada su krpelji najaktivniji. Javlja se u lokaliziranim regijama (kod nas uglavnom u sjeverozapadnim područjima Hrvatske).

Virus se nalazi u slini krpelja, koji putem uboda bolest prenosi na ljude. Inkubacija (vremensko razdoblje od trenutka zaraze - ulaska uzročnika bolesti u organizam do pojave prvih simptoma) traje između jednog i dva tjedna.

Važno je napomenuti da se ne prenosi s čovjeka na čovjeka niti kontaktom među djecom u vrtiću.

Većina zaraženih osoba uopće ne oboli, a u slučaju razvoja kliničke slike bolesti u 90 posto pacijenata uglavnom se javljaju simptomi nalik gripi kao što su opća slabost, glavobolja, povišena tjelesna temperatura i bolovi u mišićima cijelog tijela.

Slijedi razdoblje latencije ili zatišja (period bez simptoma) u trajanju od 4 do 10 dana, nakon čega se kod manjeg broja bolesnika naglo javlja druga, meningoencefalitična faza. U toj fazi se uz opće simptome javljaju i znakovi upale mozga, moždanih ovojnica ili leđne moždine - jaka neizdrživa glavobolja, visoka temperatura, ukočenost vrata, fotofobija (preosjetljivost na svjetlo), mučnina, povraćanje, smetenost, pospanost, poremećaji ravnoteže.

Ne postoji specifičan antivirusni lijek za KME. Liječenje je simptomatsko i provodi se prema težini bolesti, često u bolničkim uvjetima.

Treba naglasiti kako se ipak kod najvećeg broja bolesnika bolest manifestira blagom kliničkom slikom.

Najvažnija je prevencija, zaštita/sprječavanje uboda krpelja: ako se odlazi u područja gdje ima dosta krpelja (šume i sl.) preporuka je nositi duge hlače i majice dugih rukava koje pristaju usko uz nogu i ruku, nositi šešire, staviti hlače u čarape i obući uske cipele i korištenje repelenta (sredstva protiv insekata, kod djece se preporuča na prirodnoj bazi).

Nakon dolaska iz prirode potrebno je nošenu odjeću dobro pregledati i staviti na pranje, a osoba također treba detaljno pregledati cijelo tijelo posebno vlasište, iza ušiju, vrat, pazuhe, prepone i područje iza koljena i treba se odmah otuširati.

Kako ukloniti krpelja:

- Uzmite pincetu (postoje i pincete baš za vađenje krpelja)
- Nemojte ničim premazivati krpelja
- Pritisnite nježno, ali čvrsto, tupom pincetom blizu "glave" krpelja.

- Preporuka ja da se krpelj "okreće" u ravnini kože pa tek onda podigne sa kože. Krpelj izvucite ravno prema gore bez trzaja.
- Ne stiskajte niti ne gnječite krpelja jer se time uzrokuje njegovo grčenje i pojačano izlučivanje veće količine sekreta i uzročnika bolesti u ljudsko tijelo ako je krpelj zaražen, pa se na taj način lakše prenese zaraza.
- Natrljajte vatom područje ugriza antiseptikom (Octenisept)

Zdravstvena voditeljica:

Nina Pustić, mag. med. techn.